

Planter

Svampebekæmpelse i vårbyg

Se løsningsforslag til svampebekæmpelse i vårbyg.

Viden om

Sorternes modtagelighed

I tabel 1 ses de mest fremavlede vårbygsorters modtagelighed for svampesygdomme. Det fremgår, at næsten alle sorter er meget modtagelige for bygrust, og nogle sorter er også ekstrem modtagelige (modtagelighedsgruppe 4). De høje merudbytter for svampebekæmpelse i sortsforsøgene, som ses i tabel 1, skyldes især bekæmpelse af bygrust. Sorten Fontane er mindst modtagelig for bygrust (modtagelighedsgruppe 1), og de laveste merudbytter for svampebekæmpelse er også opnået i denne sort. Fontane er dog modtagelig for bygbladplet, så det er vigtigt at vælge midler med god effekt mod bygbladplet i denne og andre modtagelige sorter. Mod skoldplet er Skyway, Firefoxx, Austen, KWS Thalís og Sartre mest modtagelig (modtagelighedsgruppe 2).

Alle de viste sorter har den effektive mlo-resistens mod meldug, og meldugbekæmpelse er ikke aktuel i sorterne. Alle sorter er modtagelige for Ramularia (modtagelighedsgruppe 2-3), og modtageligheden er derfor ikke vist i tabel 1.

Tabel 1. De mest fremavlede vårbygsorters modtagelighed for svampesygdomme.

Alle de angivne sorter har mlo-resistens mod meldug og har karakteren 2 eller 3 i modtagelighed for Ramularia.

Sort	Bygbladplet (0-4)	Bygrust (0-4)	Skoldplet (0-4)	Bruttomerudbytte svampebek., hkg/ha, 13 fs.			
				Gns.	2025	2024	2023
Laureate	1	3	1	(11,4)	9,4	13,4	-
Skyway	2	4	2	12,2	13,0	15,3	8,3
NOS Lollipop	0	3	1	9,1	7,7	11,7	7,9
NOS Gambit	0	3	1	11,1	10,2	15,6	7,5
Firefox	0	4	2	11,3	11,6	14,8	7,4
Blixen	1	3	1	10,6	9,7	15,9	6,1
LG Caruso	2	2	1	7,1	7,3	11,1	3,0
Austen	1	3	2	13,8	15,9	16,9	8,7
Prospect	2	3	1	12,2	12,6	15,8	8,3
KWS Thalix	3	3	2	9,3	10,1	12,9	5,0
Sartre	0	3	2	9,6	8,8	14,3	5,7
Wish	1	3	1	11,2	9,9	16,4	7,4
Fontane	3	1	1	6,2	4,7	9,7	4,3
Belter	0	2	1	(11,0)	9,8	12,2	-

Sort	Bygbladplet (0-4)	Bygrust (0-4)	Skoldplet (0-4)	Bruttomerudbytte svampebek., hkg/ha, 13 fs.			
				Gns.	2025	2024	2023
Bounty	0	4	1	15,3	18,7	18,2	9,0
LG Bolero	2	4	1	13,5	14,4	17,2	8,8

Modtagelighed 0-4 skala, hvor 0 er ikke modtagelig og 4 er ekstremt modtagelig.

-= ingen data.

Kilde:www.sortinfo.dk

Bekæmpelsestærskler

Meldug

Meldug bekæmpes i modtagelige sorter i de tidlige vækststadier (st. 26-31) ved over 1 procent planter med angreb og senere ved over 10 procent angrebne planter. De pt. dyrkede sorter er ikke modtagelige.

Bygrust

Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter (modtagelighedsgruppe 2-4) i vækststadium 30-65 ved over 10 procent angrebne planter. I ikke modtagelige og delvis modtagelige sorter (modtagelighedsgruppe 0-1) bekæmpes bygrust ved over 75 procent angrebne planter i vækststadium 30-31 og ved over 50 procent angrebne planter i vækststadium 32-60.

Bygbladplet

Bygbladplet bekæmpes i meget modtagelige sorter (KWS Thalís og Fontane) fra vækststadium 30 ved over 10 procent angrebne planter og i vækststadium 51-65 ved over 25 procent angrebne planter. I øvrige modtagelige sorter bekæmpes i vækststadium 30-31 ved over 50 procent angrebne planter og i vækststadium 32-60 ved over 25 procent angrebne planter.

Skoldplet

Skoldplet bekæmpes ved over 10 procent angrebne planter og mindst 5 dage med nedbør (over 1 mm) inden for de seneste 14 dage. Optælling af dage med nedbør starter i vækststadium 31 (ét knæ udviklet) i

sorter med karakteren 2-3. I sorter med karakteren 0-1 optælles antal nedbørsdage tilsvarende fra vækststadium 32 (to knæ udviklet), og 7 dage udløser en behandling.

Ovenstående tærskler er fastsat ud fra, at der i de tidlige vækststadier medtælles angreb på hele planten og fra og med vækststadium 32 (2 knæ udviklet) medtælles kun angreb på de 3 øverste fuldt udviklede blade af hovedstrå.

Læs også: [Bekæmpelsestærskler for svampesygdomme i korn](#)

Pløjefri dyrkning og samtidig forfrugt byg

Ved pløjefri dyrkning og samtidig forfrugt byg er der større risiko for angreb af skoldplet og bygbladplet. Vær derfor især opmærksom på angreb af skoldplet og bygbladplet under disse dyrkningsforhold. Bekæmpelsestærsklerne er derfor lavere under disse dyrkningsforhold.

Ramularia

Svampesygdommen Ramularia ses oftest først efter gennemskridning. Angreb i udbrud kan ikke bekæmpes, så evt. bekæmpelse skal ske før symptomer ses, dvs. senest under skridning. I de danske forsøg har der ofte ikke været noget merudbytte for at bekæmpe Ramularia. I 2017 blev der dog i nogle forsøg opnået større merudbytter for bekæmpelse af Ramularia. En god bekæmpelse kræver dog relativ høje doser. Grundet de sjældne tilfælde af betydende angreb anbefales dog ikke så høje doser.

Der er i mange tilfælde fundet meget resistens hos Ramularia mod triazoler (ikke mod triazolet i Balaya) og også mod SDHI-midler. Af de godkendte midler har Balaya bedst effekt mod Ramularia, mens Propulse har moderat effekt, og alle de øvrige midler har svag effekt. Som bekendt er det forbudt at anvende og opbevare Propulse pr. 30. september 2026 og Balaya pr. 16. juli 2026. Midlerne kan ikke længere købes.

Resistens hos bygbladplet

Resistens hos bygbladplet

Der er resistensudvikling hos bygbladplet mod SDHI-midler en del steder og også begyndende resistens mod triazoler.

Svampesprøjtning og maltbygkvalitet

Kraftige svampeangreb kan nedsætte sorteringen og dermed gøre partiet uegnet til maltbyg. Hvis kraftige svampeangreb ikke bliver bekæmpet, går det således ikke kun ud over udbyttet, men det kan også resultere

i afregning af hele partiet til foderbygpris. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at svage angreb af svampesygdomme ikke nedsætter sorteringen eller forringer kvaliteten, og en bekæmpelse ved svage angreb derfor heller ikke er nødvendig i maltbyg.

Løsningsforslag

I tabel 2 ses løsningsforslag til svampebekæmpelse i vårbyg. Vær obs på, hvor meget løsninger tæller i triazolreglerne. Se også [Triazolreglerne: Sådan beregner du brugen af triazol](#). Af tabel 3 nedenfor fremgår, hvordan løsninger tæller i triazolreglerne. Firmaerne har oplyst, at vår- og vinterbyg - i modsætning til de øvrige kornarter – igen i år er bejdset med de omfattede triazoler. I tabel 3 er derfor vist, hvor meget løsninger tæller, når udsæden er bejdset med de omfattede triazoler. Orius Gold er ikke angivet som en løsning i tabel 2, men i tabellen nedenfor er vist, hvor meget løsninger med Orius Gold tæller. Det fremgår, at Orius Gold ved tidlig anvendelse tæller meget hårdt, og udelukker triazolholdige løsninger senere i sæsonen.

Tidlig bekæmpelse

Ved en tidlig bekæmpelse frem til omkring vækststadiet 32 (2 knæ udviklet) kan som angivet anvendes billige bredspektrede midler i 20-25 procent dosis.

Af midlerne Orius Gold/Folicur Xpert EC 240/Prosaro/Proline Xpert EC 240/ Proline EC 250 har de førstnævnte midler bedst effekt mod bygrust. Mod skoldplet er rækkefølgen omvendt. Midlerne har svagere effekt mod bygbladplet, hvor Proline EC 250 og Proline Xpert har bedst effekt af de nævnte midler. Comet Pro har bedre effekt mod bygbladplet og har også god effekt mod bygrust og relativ god effekt mod skoldplet. Tidligere er det for at forebygge resistensudvikling hos svampe anbefalet kun at benytte Comet Pro 1 gang pr. sæson i byg, men resistensen hos bygbladplet er nu stabiliseret, så ved behov kan Comet Pro godt anvendes 2 gange i marker med meget bygbladplet. Der skal være minimum 21 dage mellem 2 behandlinger med Comet Pro.

Der findes flere produkter med samme aktivstof som i Proline EC 250, hvor midlerne Joust og Profound er markedsførte og også kan anvendes. Vær dog opmærksom på midlernes anvendelsesbetingelser. Se også [Mange svampemidler med samme aktivstof som i Proline EC 250](#).

Bekæmpelse senere

Senere anbefales Propulse-holdige løsninger, som har klaret sig godt i landsforsøgene. Propulse har kun moderat effekt mod bygrust og skal derfor blandes med midler med god rusteffekt, da næsten alle de dyrkede sorter er modtagelige for bygrust. Som bekendt er det forbudt at anvende og opbevare Propulse pr. 30. september 2026. I tabel 2 er på det sene tidspunkt angivet omkring 35-50 procent dosis. Laveste dosis anvendes ved lavt smittetryk. Der kan ofte også anvendes en relativ lav dosis, hvis der er behandlet tidligere. Ved højt smittetryk af bygrust bør dosis af rustmidlet ikke være for lav, især ikke i de mest

modtagelige sorter. Proline EC 250 har ligesom Propulse kun moderat effekt mod bygrust. I sorterne KWS Thalís og Fontane vælges løsninger, som også har god effekt mod bygbladplet.

Balaya har god effekt på Ramularia, men ren Balaya har i forsøgene oftest været for dyr en løsning i byg. Balaya kan evt. som angivet anvendes i blanding med Propulse, men da Balaya senest må anvendes i vækststadiet 40 (før skridning og lige før fanebladets bladskede begynder at strække sig), er løsningen ikke så fleksibel at anvende i byg. Som bekendt er det forbudt at anvende og opbevare Balaya pr. 16. juli 2026.

1,0 l Pictor Active indeholder 1,25 l Comet Pro + 0,3 l Entargo. Blandingen 0,3 l Pictor Active + 0,2 l Propulse har i landsforsøgene været sammenlignet med 0,35 l Propulse + 0,2 l Comet Pro, og de to løsninger har i byg mht. nettomerudbytter for bekæmpelse klarer sig på samme niveau. Der er ikke afprøvet andre blandingsforhold mellem Pictor Active og Propulse end angivet. Firmaet anbefaler tilsætning af 0,2 l Agropol til Pictor Active.

Pictor Active og Propulse anbefales ikke ved tidlig sprøjtning, da begge midler indeholder SDHI-midler, og SDHI midler kun anbefales anvendt 1 gang pr. sæson for at forsinke resistensudvikling hos svampe mod midlerne. Propulse må i vårbyg også kun anvendes 1 gang pr. sæson.

Bekæmpelse uden Propulse

Uden Propulse kan anvendes Folicur Xpert EC 240, Prosaro eller Proline Xpert EC 240 blandet med Comet Pro eller blandet med Pictor Active. Der kan også anvendes ren Pictor Active. Se tabel 2 og 3. Alle løsninger er ikke medtaget i tabel 2. Alle løsninger har god effekt på bygrust, mens effekterne mod bygbladplet og skoldplet varierer. Vær obs på triazolregnskabet. Andelen af Comet Pro kan evt. øges, da midlet ikke tæller med i triazolregnskabet.

Sen supplerende bekæmpelse

Ved behov for en sen supplerende bekæmpelse af rust kan anvendes f.eks. Orius Gold eller Amistar/Mirador, der har en sen sprøjtefrist og må anvendes til og med vækststadium 69 (blomstring afsluttet), men vær for Orius Gold obs på triazolreglerne.

Restriktioner i anvendelse

Vær opmærksom på, at midlerne som angivet i tabellen har restriktioner i det maks. antal tilladte behandlinger pr. vækstsæson. Der er også krav til minimum antal dage mellem 2 behandlinger.

De angivne løsningsforslag omkring skridning må senest anvendes i vækststadium 61 (begyndende blomstring) ved brug af Propulse og i vækststadium 59 (gennemskridning) ved brug af Comet Pro. De aktuelle vækststadier er angivet i tabel 2.

Se også sprøjtefrister, maks. antal behandlinger mv. i [Vejledning til bekæmpelse af svampesydomme i korn](#).

Svampemidlernes effekt

Svampemidlernes effekt mod de enkelte svampesydomme mv. ses i [Vejledning til bekæmpelse af svampesydomme i korn](#). Se også figur 1.

	Bygrust	Skoldplet	Bygbladplet	Meldug	Ramularia
Amistar	😊😊😊😊😊	😞😞😞	😞😞😞	😞	-
Balaya	😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊	😊😊😊	😊😊😊😊😊
Comet Pro	😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊	😞😞	-
Entargo	😞	😞	😞😞	-	😞😞
Folicur Xpert EC 240	😊😊😊😊😊	😊😊😊	😞😞😞	😊😊😊😊😊	😞
Juventus	😊😊😊😊😊	😊😊😊	😞😞😞	😊😊😊	-
Orius Gold	😊😊😊😊😊	😞😞	😞😞😞	😊😊😊😊😊	-
Pictor Active	😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊	-	😞
Proline/Joust	😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊	😊😊😊	😊😊😊😊😊	😞😞
Proline Xpert EC 240	😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊	😊😊😊	😊😊😊😊😊	😞
Propulse	😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊	😊😊😊
Prosaro	😊😊😊😊😊	😊😊😊	😞😞😞	😊😊😊😊😊	😞
Talius EC	-	-	-	😊😊😊😊😊	-

INNOVATION

Figur 1. Effekt af svampemidler i byg. Grøn: god effekt. Gul: ok effekt. Rød: lav effekt.

Sprøjteteknik

Anvend omkring 150-200 l vand. Mest vand anvendes ved stor plantemasse (sen sprøjtning) og tørre blade (sprøjtning om dagen). Der kan f.eks. anvendes en 025 lavdrift/refleksdyse/kompakt luftinjektionsdyse med 3,0 atm. og 8 km/t (150 l vand) eller en 03 lavdrift/refleksdyse/kompaktluftinjektionsdyse med 3,0 atm. og 8 km/t (180 l vand).

Tabel 3. Så meget tæller de anbefalede løsninger i tabel 2 i triazolreglerne.

	St. 30-32	St. 33-48	St. 49-69*
0,25-0,3 Orius Gold	94-113	-	-
0,2-0,25 Folicur Xpert EC 240	60-75	-	-
0,2-0,25 Prosaro	47-59	-	-
0,2-0,25 Proline Xpert EC 240	30-38	-	-
0,15-0,2 Proline EC 250	0	-	-
0,25-0,3 Comet Pro	0	-	-
0,2-0,3 Propulse + 0,2-0,3 Orius Gold	-	48-71	32-47
0,2-0,3 Propulse + 0,15-0,25 Folicur Xpert EC 240	-	29-48	19-32
0,2-0,3 Propulse + 0,15-0,25 Prosaro	-	23-37	15-25
0,2-0,3 Propulse + 0,15-0,25 Proline Xpert EC 240	-	15-24	10-16
0,2-0,3 Propulse + 0,2-0,3 Comet Pro	-	0	0
0,2-0,3 Propulse + 0,15-0,25 Amistar/Mirador	-	0	0
0,2-0,3 Propulse + 0,15-0,25 Pictor Active	-	0	0
0,2-0,3 Pictor Active + 0,15-0,25 Propulse	-	0	0
		St. 33-37	St. 38-40
0,3-0,375 Balaya + 0,2-0,25 Propulse	-	30-38	20-25
Uden Proulse	St. 30-32	St. 33-48	St. 49-69*
0,25 - 0,4 Orius Gold + 0,2 Comet Pro	-	59-95	40-63

	St. 30-32	St. 33-48	St. 49-69*
0,2 - 0,35 Folicur Xpert EC 240 + 0,2 Comet Pro	-	38-66	25-44
0,2 - 0,35 Prosaro + 0,2 Comet Pro	-	30-52	20-35
0,2 - 0,35 Proline Xpert EC 240 + 0,2 Comet Pro	-	19-33	13-22
0,25 - 0,4 Orius Gold + 0,15 Pictor Active	-	59-95	40-63
0,2 - 0,35 Folicur Xpert EC 240 + 0,15 Pictor Active	-	38-66	25-44
0,2 - 0,35 Prosaro + 0,15 Pictor Active	-	30-52	20-35
0,2 - 0,35 Proline Xpert EC 240 + 0,15 Pictor Active	-	19-33	13-22
0,35 - 0,5 Pictor Active	-	0	0

* Bemærk, at løsningerne kun må bruges til vækststadierne, som er angivet i løsningsforslagene.

Billede 1. Bygrust på de nederste blade.

Billede 2. Nærbillede af bygrust.

Billede 3. Bygbladplet optræder både som plettypen og nettypen. Nettypen, som ses på billedet, er mest udbredt.

Billede 4. Plettypen af bygbladplet.

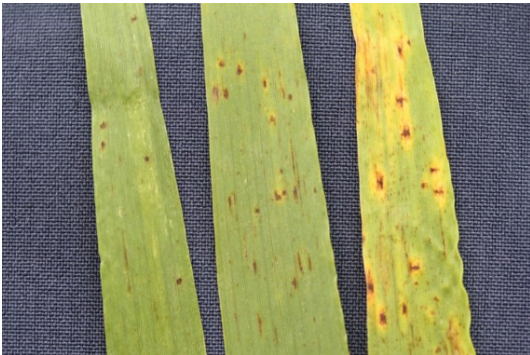
Billede 5. Brunplet i vårbyg. Angreb ses nu og da og kan forveksles med plettypen af bygbladplet. Pletterne er linseformede, og med lup kan ses små brune pyknider.

Billede 6. Bygmeldug. De brune pletter er afværgereaktioner mod meldug. De pt. dyrkede sorter er ikke modtagelige for meldug.

Billede 7. Skoldplet.

Billede 8. Angreb af Ramularia. Bladene er fra samme mark, og smitten af bladene er sket på forskellige tidspunkter. Bladene til højre er angrebet først, og symptomerne er derfor mest tydelige. På bladet til venstre ses meget tidlige symptomer. Angreb begynder ofte efter gennemskridning.

Billede 9. Ramularia. I forsøgene har der ikke været nogen god sammenhæng mellem angreb og opnåede merudbytter ved svampesprøjtning.

Billede 10. Ramularia. Her ses meget sene angreb.

Emneord

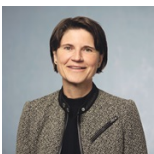
Svampesygdomme, planter

Vårbyg

Publiceret: 06. april 2020

Opdateret: 17. april 2026

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Chefkonsulent

SEGES Innovation

gcn@seges.dk

+4520282695

Støttet af

Planteafgiftsfonden

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk